

11 פברואר, 2017

צו ההרחבה לעובדים הסוציאליים – מדריך למעסיקים

מדריך זה נועד לשמש כלי עזר משלים לזכותון צו ההרחבה לעובדים הסוציאליים. על מנת לקבל את התמונה המלאה של זכויות העובד, יש להיעזר בזכותון, בו מפורטות זכויות העובד באופן מלא. תפקידו של המדריך לבאר את הפן הטכני של חישוב השכר השונות על מנת להקל על עבודת חשבי\ות השכר.

את הזכותון ניתן להוריד מאתר האיגוד – <http://www.socialwork.org.il/tzav/#info>

בסוף המדריך, תמצאו טבלה המרכזת את כל רכיבי השכר הכלולים בצו ההרחבה, ומאפייניהם – מהו הבסיס לחישובם, האם הם נכללים בחישוב ההשלמה לשכר המינימום, לאילו קופות יש להפריש עבורם וכו'. אנו ממליצים להיעזר בטבלה זו על מנת להתאים את מערכות השכר של הארגון לצו ההרחבה.

בכל שאלה, ניתן לפנות לחטיבת השירותים המופרטים באיגוד העו"ס בדוא"ל mufpratim@histadrut.org.il

מידע נוסף למעסיקים ניתן למצוא באתר האיגוד, בכתובת www.socialwork.org.il/employers

תוספות השכר מתוקף ההסכמים במגזר הציבורי מתעדכנות מעת לעת מסיבות שונות – מנגנון עדכון תוספות יוקר, עליית שכר המינימום, פעימות ההסכמים השונים וכו"ב. אנו מזמינים אתכם להצטרף לרשימת התפוצה של האיגוד למעסיקים ולקבל עדכונים תקופתיים לגבי השינויים בשכר. להצטרפות לרשימת התפוצה – [לחצו כאן](#)

מדריך זה הינו בגדר מידע כללי בלבד, ואינו מהווה תחליף ליעוץ משפטי קונקרטי.

ככל שחלה טעות באמור להלן – אין באמור במדריך זה, או בכל פרסום אחר של איגוד

העו"ס, כדי לגרוע מזכויות העובדים על פי דין.

צעדים בחישוב נכון של שכר העו"ס

1. **קובעים את מתח הדרגות** בהתאם לתפקיד אותו ממלא העובד או התפקיד הקרוב ביותר לתיאור תפקידו, על פי לוח התפקוד (פרק 1 בזכותון), לכל תפקיד מותאם טווח של 3 דרגות.
2. **קובעים את הדרגה המתאימה** בהתאם למתח הדרגות שנבחר, והוותק של העובד במקום העבודה בתפקיד, בהתאם לטבלת הקידום בדרגות שלהלן:

כללי הקידום בלוח התפקוד				
רמה עליונה של התפקיד	משך שהיה ברמת ביניים	רמת ביניים של התפקיד	פרק זמן שהיה ברמה תחילית	רמה תחילית של התפקיד
ט	שנתיים	י	שנה	יא
ח	שנתיים	ט	שנה	י
ז	שנתיים	ח	שנתיים	ט
ו	שלוש שנים	ז	שנתיים	ח
ה	שלוש שנים	ו	שלוש שנים	ז
ד	שלוש שנים	ה	שלוש שנים	ו
ג	שלוש שנים	ד	שלוש שנים	ה
ב	שלוש שנים	ג	שלוש שנים	ד
א	שלוש שנים	ב	שלוש שנים	ג
א1	שלוש שנים	א	שלוש שנים	ב
א2	שלוש שנים	א1	שלוש שנים	א

לדוגמה – עובדת המועסקת בתפקיד עו"ס קהילתי, תיקלט לתפקיד בדרגה י', לאחר שנה תתקדם לדרגה ט', ולאחר שנתיים נוספות בתפקיד תתקדם לדרגה ח'.

3. **קובעים את וותק העובד** – כללים לחישוב הוותק ניתן למצוא בזכותון. יש לשים לב לוותק מסלול נמרץ, צבא או שירות לאומי אזרחי, עבודה קודמת בתחום מיום סיום התואר וכו'.
מסלולים נמרצים:

✓ עובדים בעלי וותק של 5 שנים בעבודה סוציאלית בטיפול ישיר, ישולבו במסלול נמרץ א' ללא התחייבות, וכן זכאים להצטרף מיד למסלול נמרץ ב'.

✓ עובדים בעלי וותק של 3 שנים כאמור, ידרשו להתחייבות של שנה אחת בלבד למסלול נמרץ א'.

וותק בטיפול ישיר הוא כל תקופת העסקה בשירות כל מעסיק שהוא בטיפול ישיר, ובלבד שמילאו תפקיד עו"ס.

4. **קובעים את השכר המשולב של העובד** – השכר המשולב נגזר מהדרגה ושנות הוותק, בהתאם לטבלת השכר של דירוג העו"ס. את הטבלה ניתן למצוא [בדף המידע למעסיקים באתר האיגוד](#).

5. **מחשבים את תוספות ההתמקצעות על בסיס השכר המשולב ותוספת 99' לעובדים הזכאים לתוספת זו.** – גמול השתלמות, תואר שני, תואר דוקטור וגמול מומחיות. חשוב לשים לב שהבסיס לחישוב תוספות ההסכמים 2001-2016 כולל גם את תוספות ההתמקצעות.

6. **מחשבים את תוספות השכר הקבועות על פי הטבלה שלהלן:**

<u>רכיב שכר</u>	<u>תוספת - % \ ש"ח</u>	<u>בסיס לחישוב</u>
תוספת חקיקה	7%	השכר המשולב ותוספת 99
תמריץ ענפי	5%	השכר המשולב ותוספת 99
תוספת מיוחדת לעובדים עם נוער במצוקה\נוער בסיכון בלבד	20%	השכר המשולב
הסכם 1999 - תוספת לעובדים בדרגות י"א - ט בלבד	3.30%	השכר המשולב
הסכם 2001	3.60%	כל הרכיבים לחישוב ערך שעה ¹ , למעט תוספות 2009, 2011, 2016 והשלמה לשכר המינימום

¹ תוספות ההתמקצעות, תוספת חקיקה ותמריץ ענפי, כלולות ברכיבים לחישוב ערך שעה

<u>בסיס לחישוב</u>	<u>תוספת - % \ ש"ח</u>	<u>רכיב שכר</u>
כל הרכיבים לחישוב ערך שעה למעט תוספות-2011, 2016 והשלמה לשכר המינימום	4.00%	הסכם 2009
כל הרכיבים לחישוב ערך שעה למעט השלמה לשכר המינימום	7.25%	הסכם 2011 - אחוזית
תוספת קבועה - מתעדכנת מעת לעת בהתאם להנחיות הממונה על השכר במשרד האוצר	1,022 ש"ח	הסכם 2011 - שקלית
כל המרכיבים לחישוב ערך שעה למעט השלמה לשכר המינימום	ר' סעיף 7 למדריך זה	הסכם 2016 - אחוזית
תוספת קבועה - מתעדכנת מעת לעת בהתאם להנחיות הממונה על השכר במשרד האוצר	ר' סעיף 7 למדריך זה	הסכם 2016 - שקלית
גמול תפקיד (השכר המשולב לדרגת העובד בוותק 0), תוספות עבור התמקצעות, תמריץ ענפי, תוספת חקיקה, תוספת לעובדים עם נוער במצוקה, תוספת אחוזית מסלול נמרץ ב' לעובדים בדרגה ז' ומעלה בלבד - תוספת הסכם 2001	ההפרש בין שכר המינימום לחישוב ההשלמה, כפי שיתעדכן מעת לעת, לבין הבסיס לחישוב כמפורט בטבלה זו	השלמה לשכר מינימום

7. תוספות הסכמי 2016

במסגרת צו ההרחבה הורחב הסכם המסגרת לשנת 2016, בו נקבעו שתי תוספות שכר חדשות – שקלית ואחוזית, אשר תתעדכנה במספר פעימות במהלך תקופת ההסכם.

תוספות 2016 נכון לפעימת מרץ 2017	
תוספת אחוזית 2016	תוספת שקלית 2016
2.625%	216.04 ₪
1.375%	104.6 ₪

שימו לב, כי במהלך 2017 צפוי להחתם הסכם נוסף שיורחב אף הוא, ויגדיל את ערך התוספת השקלית.

8. חישוב ההשלמה לשכר המינימום – ההשלמה לשכר המינימום היא תוספת שכר לכל דבר,

המחושבת כהפרש בין שכר המינימום לחישוב ההשלמה כפי שיתעדכן מעת לעת על ידי משרד האוצר, ובין סכום המרכיבים הבאים – גמול תפקיד (השכר המשולב לדרגת העובד בוותק 0), תוספות עבור התמקצעות, תמריץ ענפי, תוספת חקיקה, תוספת לעובדים עם נוער במצוקה, ותוספת אחוזית מסלול נמרץ ב'. לעובדים בדרגה ז' ומעלה יש לכלול גם את תוספת הסכם 2001 בחישוב השכר הקובע להשלמה. שימו לב כי תוספת הוותק אינה משפיעה על חישוב רכיב ההשלמה, וכמוה גם תוספות הסכמי השכר (למעט הסכם 2001 כאמור). שכר המינימום לצורך חישוב ההשלמה אינו זהה לשכר המינימום במשק, ומתעדכן על ידי משרד האוצר אחת לשנה בחודש אפריל בהתאם לשינוי בשכר הממוצע במשק. נכון לאפריל 2016 הוא עומד על 4,433.65 ₪ למשרה מלאה.

לדוגמה – עו"ס בדרגה ט', בעל תואר ראשון עם 10 שנות וותק:

$$\begin{array}{r}
 2969.10 \\
 \hline
 \text{שכר המינימום} \quad \text{תמריץ} \\
 \text{השלמה לשכר מינימום} = \text{תוספת חקיקה} - \text{ענפי} - \text{גמול תפקיד} - \text{שכר המינימום} \\
 1,455.14 \text{ ₪} = 279.81 - 199.86 - 2498.84 - 4,433.65
 \end{array}$$

9. **חישוב ערך השעה של העובד** – עובדים בטיפול ישיר זכאים לקיצור שעות עבודה לשבוע בן 39 שעות. יתר השעות (3.25) יוקדשו לקריאת חומר מקצועי לפי בחירת העובד מחוץ למקום העבודה, ללא צורך בדיווח.

על כן ערך השעה יחושב על פי כל מרכיבי השכר הבאים בחשבון לצורך חישוב ערך שעה, מחולקים ב-184 שעות חודשיות (מספר שעות העבודה בחודש בהתאם לצו ההרחבה), שהן 42.5 שעות שבועיות. על מנת להשלים את שעות הנוכחות שלו, על העובד להיות נוכח במקום העבודה 39 שעות שבועיות, שהן 169 שעות חודשיות.

• **העסקה שעתית – ככלל, צו ההרחבה אינו מתאים למתכונת העסקה שעתית. אלא להעסקה חודשית בהתאם להיקף משרה מוגדר.** זאת מכיוון שעבור כל שעת נוכחות יש להביא בחשבון את החלק היחסי של שעות הקריאה בבית, תוספת בגין חלקיות משרה ועוד.

10. **מחשבים את התוספת עבור חלקיות משרה** – עובדים במשרה חלקית זכאים לתוספת שכר בהתאם להיקף משרתם. ר' פרק 7.2 בזכותון.

11. **רביבי עבודה נוספת ומאמץ מיוחד** – שעות נוספות, כוונות, משמרת שניה וגמול פיצול, בהתאם לערך השעה של העובדת (או סך המרכיבים לחישוב ערך שעה, לגבי תוספת פיצול) ר' פרק 7 בזכותון.

שימו לב, כי תשלום השעות הנוספות בחישוב שבועי בהתאם לצו ההרחבה, מתבצע באופן שונה מהאמור בחוק שעות עבודה ומנוחה. יש לחשב את השעות הנוספות בחישוב יומי, ושבועי.

בחישוב יומי – מי שעבד יותר מ-8.5 שעות ביום מסויים, זכאי לתשלום של 125% עבור השעתיים הנוספות הראשונות, ו-150% עבור כל שעה נוספת מעבר לכך.

בחישוב שבועי – בהתאם לסעיף 5.1 לצו ההרחבה, שעות כל שעה נוספת החל משעת העבודה ה-40 בחישוב שבועי, תיחשב שעה נוספת. בהתאם, העובד יהיה זכאי לתשלום של 125% עבור השעתיים הנוספות הראשונות, ו-150% עבור כל שעה נוספת מעבר לכך, **בחישוב שבועי.**

להלן מספר דוגמאות לאופן החישוב של שעות נוספות בהתאם לצו ההרחבה:

ע"פ צו ההרחבה		ע"פ חוק שעות עבודה ומנוחה		חריגה שבועית	שעות שבועיות	ה	ד	ג	ב	א	יום
150%	125%	150%	125%								
1.5	2	0	0	3.5	42.5	8.5	8.5	8.5	8.5	8.5	דוגמה א
0	0.7	0	0	0.7	39.7	7.8	7.8	7.8	7.8	8.5	דוגמה ב
3.5	2	0	2	5.5	44.5	8.5	8.5	8.5	10.5	8.5	דוגמה ג
7.5	2	0	6	9.5	48.5	8.5	10.5	10.5	10.5	8.5	דוגמה ד

דוגמה א' – העובד עבד 8.5 שעות בכל יום, ועל כן לא זכאי לתשלום שעות נוספות **בחישוב יומי**. עם זאת, **בחישוב שבועי** יהיה זכאי לתשלום שעות נוספות עבור 3.5 שעות, כמפורט בטבלה.

דוגמה ב' – בדומה לדוגמה א', כל ימי העבודה היו בני 7.8 שעות (39 שעות שבועיות לחלק ב-5 ימי עבודה), למעט יום א' שהוא בן 8.5 שעות. העובד אינו זכאי לתשלום ש.נ. בחישוב יומי, אך זכאי לתשלום 0.7 שעות נוספות בחישוב שבועי.

דוגמה ג' – העובד עבד בכל יום למעט יום ב' 8.5 שעות. ביום ב' חרג ממכסת השעות היומית, וזכאי לשעתיים נוספות בחישוב יומי בלבד. על פי צו ההרחבה, יהיה זכאי בחישוב שבועי ל-5.5 שעות נוספות, כמפורט בטבלה.

דוגמה ד' – בדומה לדוגמה ג'. שימו לב שבניגוד לאמור בחוק שעות עבודה ומנוחה, לפי צו ההרחבה העובד זכאי לשעות נוספות בערך 150%, כמפורט בטבלה.

12. תשלומים שנתיים התלויים בוותק – דמי הבראה וביגוד. הוותק לחישוב תשלומים אלו הוא בהתאם לוותק במקום העבודה הנוכחי בתוספת הוותק המוכר ממקומות עבודה קודמים. ר' פרק 8 בזכותון.

13. תוספת מעונות – הורים לילדים עד גיל 5 זכאים לתוספת מעונות, בגובה 313 ש"ח עבור הילד הראשון, ו-210 ש"ח עבור הילד השני.

14. הפרשות לביטוח פנסיוני וקרן השתלמות

בטבלה שלהלן מפורטים שיעורי ההפרשה לקרנות השונות ובסיס השכר להפרשה. שימו לב כי ההפרשה מתבצעת החל מהיום הראשון לעבודה, עבור כל העובדים (לרבות כאלו שלא היתה להם קופת פנסיה פתוחה עם תחילת עבודתם).

הפרשות לביטוח פנסיוני

בסיס השכר	הפרשת מעסיק פיצויים	הפרשת מעסיק תגמולים	הפרשת עובד
כל רכיבי השכר למעט החזרי הוצאות ולרבות דמי הבראה.	6%	7.5%	7%
החזרי הוצאות		5%	5%

הפרשות לקרן השתלמות

בסיס השכר	הפרשת מעסיק תגמולים	הפרשת עובד
כל רכיבי השכר למעט עבודה נוספת והחזרי הוצאות, ולרבות דמי הבראה וביגוד.	7.5%	2.5%

נספח א - מאפייני מרכיבי השכר השונים

מרכיבי השכר							
רכיב	ערך	בסיס לחישוב	לחישוב השלמה לשכר מינימום?	לפנסיה ופיצויים	לקופת גמל להחזרי הוצאות	לקרן השתלמות	לחישוב ערך שעה
שכר משולב							
שכר בוותק 0	בהתאם לדרגה	כן	כן	כן	לא	כן	כן
שכר משולב	בהתאם למפגש בטבלה בין דרגה וותק	לא	לא	כן	לא	כן	כן
תוספת וותק	בהתאם לטבלה	לא	לא	כן	לא	כן	כן
תוספות קבועות							
הסכם 1999	3.3% זכאים רק עובדים בדרגות י"א - ט	השכר המשולב	לא	כן	לא	כן	כן
הסכם 2001	3.6%	השכר המשולב הסכם 99 כל התוספות לפי מקום עבודה כל התוספות עבור השכלה והתמקצעות	לא	כן	לא	כן	כן
הסכם 2009	4%	השכר המשולב הסכם 99, הסכם 2001 כל התוספות לפי מקום עבודה כל התוספות עבור השכלה והתמקצעות	לא	כן	לא	כן	כן
הסכם 2011 - אחוזית	7.25%	השכר המשולב הסכם 99, הסכם 2001, הסכם 2009 כל התוספות לפי מקום עבודה כל התוספות עבור השכלה והתמקצעות	לא	כן	לא	כן	כן
הסכם 2011 - שקלית	₪ 1,022	תוספת שקלית קבועה, מתעדכנת על ידי משרד האוצר בינואר כל שנה	לא	כן	לא	כן	כן

מרכיבי השכר							
רכיב	ערך	בסיס לחישוב	לחישוב השלמה לשכר מינימום?	לפנסיה ופיצויים	לקופת גמל להחזרי הוצאות	השתלמות לקרן	לחישוב ערך שעה
הסכם 2016 - אחוזית	תתקבל בהמשך בפעילות, בהתאם למקומות העבודה	השכר המשולב הסכם 99, הסכם 2001, תוספת 2009, אחוזית, 2011 השלמה לשכר המינימום כל התוספות לפי מקום עבודה כל התוספות עבור השכלה והתמקצעות	לא	כן	לא	כן	כן
הסכם 2016 - שקלית	תתקבל בהמשך בפעילות, בהתאם למקומות העבודה	תוספת שקלית קבועה	לא	כן	לא	כן	כן
השלמה לשכר מינימום	סכום הבסיס לחישוב ההשלמה פחות כל רכיבי השכר הנכללים בחישוב בהתאם לטבלה זו	4,433.65 נכון לאפריל 2016	לא	כן	לא	כן	כן
תוספות לפי מקום עבודה							
תמריץ ענפי	5%	השכר המשולב, הסכם 1999	כן	כן	לא	כן	כן
תמריץ ענפי	7.5%	השכר המשולב, הסכם 1999	כן	כן	לא	כן	כן
טיפול בחוקים חדשים	7%	השכר המשולב, הסכם 1999	כן	כן	לא	כן	כן
תוספת נוער בסיכון	20%	השכר המשולב, הסכם 1999	כן	כן	לא	כן	כן
תוספת פנימיות	7%	השכר המשולב, הסכם 1999	כן	כן	לא	כן	כן
תוספות עבור השכלה והתמקצעות							
תואר שני	7%	השכר המשולב, הסכם 1999	כן	כן	לא	כן	כן
תואר שלישי	10%	השכר המשולב, הסכם 1999	כן	כן	לא	כן	כן
לימודי תעודה	2.5%	השכר המשולב, הסכם 1999	כן	כן	לא	כן	כן
גמול השתלמות	אחוזי - עד 10.8% שקלי - עד 656 ₪	לאחוזי - השכר המשולב, הסכם 1999	כן	כן	לא	כן	כן
גמול מומחיות	4%	השכר המשולב, הסכם 1999	לא	כן	לא	כן	כן

מרכיבי השכר							
רכיב	ערך	בסיס לחישוב	לחישוב השלמה לשכר מינימום?	לפנסיה ופיצויים	לקופת גמל להחזרי הוצאות	השתלמות לקרן	לחישוב ערך שעה
מסלול נמרץ ב' - תוספת אחוזית	4.5% - תופיע כהגדלה של תוספת תמריץ ענפי ל-9.5%	השכר המשולב, הסכם 1999	כן	כן	לא	כן	כן
עבודה נוספת							
כוננות	2/3 ערך שעה עבור כל שעת כוננות	ערך השעה	לא	כן	לא	לא	לא
שעות נוספות	לפי חוק שעות עבודה ומנוחה	ערך השעה	לא	כן	לא	לא	לא
פיצול	תוספת אחוזית בהתאם למספר הימים המפוצלים	סה"כ שכר בגין משרה	לא	כן	לא	לא	לא
משמרת שניה	20%	ערך השעה	לא	כן	לא	לא	לא
החזר הוצאות ותוספות אחרות							
תוספת מעונות	ילד ראשון - 313 ילד שני או יותר - 210	בהתאם לתעריף שקלי המתעדכן מעת לעת	לא	לא	כן	לא	לא
הבראה	ימי הבראה בהתאם לוותק לפי תעריף ליום	בהתאם לתעריף שקלי המתעדכן מעת לעת	לא	כן	לא	כן	לא
ביגוד	בהתאם לוותק, לפי רמות ג' ו-ד'	בהתאם לתעריף שקלי המתעדכן מעת לעת	לא	לא	כן	כן	לא
נסיעות בתחבורה ציבורית	לפי ערך חופשי חודשי או לפי תעריף נסיעה למקום העבודה הלורך ושוב בחישוב יומי		לא	לא	כן	לא	לא
רכב - קילומטרים	לפי תעריף מוסכם + גילום		לא	לא	כן	לא	לא
רכב - קבועות	משתנה		לא	לא	כן	לא	לא